

TEMA: HELSE & ARBEIDSLIV

Gjør deg selv til en helsefremmende leder:

Dyrk friskfokuset

Bydel Vestre Aker i Oslo satser på å bevisstgjøre ledere og ansatte i bydelens barnehager for å få ned sykefraværet.

AV BJØRN R. JENSEN
brj@ukeavisen.no

Prosjektet heter «Nærværprosjektet», fordi nærvær er i fokus i stedet for fravær. Enhetsleder Edith Aars har ledet prosjektet siden starten i april.

Blant de ansatte i barnehagene som omfattes av prosjektet, er 22 styreere og 106 pedagogisk ansvarlige.

Redusere fraværet

Sammen med støtte fra Nav Arbeidslivssenter i Oslo og med prosjektarbeidelse av Erik Slinning og Rune Haugen i konsultantselskapet Vida Pluss AS representerer prosjektet noe nytt i arbeidet med å få ned sykefraværet i Oslo kommune.

– Vi har fått til et unikt samarbeid med Nav om bevissthet rundt

Mye å spare

■ Det er store penger å spare på redusert sykefravær i Oslo kommune. Kommunen har 35 000 ansatte. En prosents reduksjon i fraværet sparer kommunen for over to milliarder kroner. Brutt ned på hver enkelt ansatt er det snakk om tre til fem timer økt nærvær hvert år.

faktorer som gjør oss friske, som gir oss en god dag på jobben, sier Aars.

Holdning = handling

Prosjektet er basert på en analyse om hva enhetsleder mener hun trenger, erfaringene til Vida Pluss på helsefremmende lederskap og Navs erfaring i å hjelpe sykemeldte.

– Vi har bevisstgjort alle på det som fremmer mestringskapasitet, at folk er friske og opplagte på arbeidsplassen, Nav har samtidig gitt opplæring i hvordan sykefravær følges opp på beste måte. Vi ansvarliggjør både leder og medarbeider ved å fremme god holdning som kommer til uttrykk i konkret handling, forklarer Slinning i Vida Pluss.

Modellen de følger starter med å finne gapet mellom hva som er bra og hva som kan forbedres. Deretter dreier det seg om å gjøre det, hver dag, på arbeidsplassen.

En lederutfordring

– På planleggingsdagene gjennomførte Vida Pluss og NAV samlinger for alle ansatte i barnehagene. Arbeidet fortsetter i den enkelte barnehage, sier Aars.

– Dette er helsefremmende lederskap. Den øverste leder tar ansvar og forankrer prosjektet – så det ikke bare blir et slag i lufta, men sikrer eierskap. Dette lederskapet kommer igjen til uttrykk ved at målsettingene brytes ned på styreere, pedagogiske ledere, assistenter og ansatte i hver barnehage – ned til fokuset på hva som er bra og hva som kan bli bedre. Altså få opp mestrings og nærværet i den daglige jobben, påpeker Rune Haugen.

Satser på lederskap

– Et godt lederskap er nødvendig for å få dette til. I denne sammenhengen er det også forbilledlig hvordan Nav tenker nytt, er aktive og finner hvor-

Enhetsleder barnehager Edith Aars flankert av Erik Slinning og Rune Haugen fra Vida bydel Vestre Aker i Oslo kommune.

dan deres ressurser kan anvendes best mulig, fortsetter han.

Nå skal alle barnehagene utarbeide en enkel tiltaksplan for hvordan de skal øke nærværet i sin barnehage.

Langsiktig prosess

I løpet av høsten skal alle ansatte gjennomføre 3-4 selvforklarende spørreundersøkelser som også fungerer som læringsforsterker, som viser om de har endret atferd.

– De skal bli stilt litt til veggs. De skal ikke slippe unna om de ikke har jobbet med seg selv, sier

Aars, som dessuten har sykemeldingsstatistikkene å måle resultatene på.

Trykket skal holdes oppe i høst og utover våren neste år. Det er likevel en kort periode når det gjelder å endre folks holdninger.

– Men er det sammenhenger her, så vil de vises, og de vil være interessante for den langsiktige prosessen, for dette er et kontinuerlig forbedringsarbeid, sier Slinning.

Tydlig på omsorg

– Med nærværprosjektet er håpet at fokus flyttes fra hvem som skal starte oppvaskmaskinen og hvordan klutene skal vris, til hvordan vi kommuniserer og oppfører oss

«Hold fokus på nærværet.»

Lønnsom investering

Å investere en krone i helsefremmende arbeid kan gi flerfoldige kroner tilbake.

Men det krever at det også investeres i lederskapet og enkle analyser av organisasjonen i forkant.

Det er rådet fra Erik Slinning og Rune Haugen i Vida Pluss. De har også en advarsel: Ikke fokuser på sykkeligheten, men hvilke friskhetsfaktorer som øker mestringskapasiteten i virksomheten. For det er her mulighetene ligger.

– I arbeidet med boken «Helsefremmende lederskap» som vi utgir, forteller Frank Møllerop i

SAS Institute, en bedrift som i sin kategori fikk førsteplassen i årets «Great Place To Work» at 1 krone investert ga minst 10 tilbake. De har for øvrig et rekordlavt sykefravær på under 2 prosent, sier Haugen.

Stor avkastning

– Det er mange eksempler på at dette er lønnsomt, og hva som gjør det lønnsomt. TrioVing hadde ved utgangen av 2007 ca. 250 årsverk totalt. For hvert prosentpoeng de klarte å redusere sykefraværet tilsvarte kostnadsbesparelsen 2,5 årsverk. Ganget med 225 arbeidsdager i året utgjorde dette 562,5 dagsverk. De la videre til grunn at 1 sykefraværsdag kostet bedriften kr 2400,- (og det er ikke er blant de høyeste anslagene). Det vil si en kostnadsbesparelse på kr 1,3 millioner kroner, sier Erik Slinning.

Tilskudd og tips

NAV kan gi tilretteleggingstilskudd for å stimulere arbeidsgivere til å legge til rette for ansatte og ellers følge opp arbeidsplasser hvor det kreves tettere oppfølging.

Det sier rådgiver **Catrina Storrødvann** ved NAV Arbeidslivssenter i Oslo.

NAV Arbeidslivssenter gir først og fremst tilbud til arbeidsgivere og bistår virksomheter i arbeidet for et mer inkluderende arbeidsliv (IA). Senteret er med i Nærværprosjektets samlinger, og forteller blant annet om lover og regler i arbeidslivet – som tilretteleggingsplikten – og om betydningen av nærvær og god ledelse.

Teamet er også til stede i barnehager der ansatte trenger en tettere oppfølging, forteller Storrødvann.

Birgitte Halleen, Kristin Stangnes og Catrina Storrødvann utgjør

FOTO: BJØRN R. JENSEN

Pluss skal få folk til å være mer på jobben i

mot hverandre, som en av deltakerne sa, sier Edith Aars.

– Konsernsjef Terje Venold i det børsnoterte selskapet Veidekke fortalte oss for noen dager siden at «Neste generasjons HMS-arbeide ikke dreier seg om flere skjemaer. Det handler om det personlige lederskapet komplettert av et ansvarlig medarbeiderskap».

Ansattes egenansvar er viktig å understreke, om vi skal få til dette prosjektet. Der det bare er sol, blir det ørken. Refleksjonsrunden i dette prosjektet innebærer en sterk bevisstgjøring på at alle må være tydelige og ha omsorg, men også humor. Det må være en balanse, og uansett så starter trappevasken øverst, sier Erik Slinning.

FOTO: BJØRN R. JENSEN

teamet fra Nav Arbeidslivssenter i Oslo.

Sjefen - a pain in the neck

Vi kjenner folk som sier de får vondt i hodet av å ha en egenrådig sjef. Nyere forskning tyder på at de kanskje har kjent litt dårlig etter, og at smertene antakelig sitter i nakken i stedet.

Forskningsprofessor Stein Knardahl og doktorgradsstipendiat Jan Olav Christensen ved Statens arbeidsmiljøinstitutt har undersøkt hvilke risikofaktorer på arbeidsplassen som fører til nakkesmerter. Studien viser en klar

sammenheng mellom rollekonflikter på jobben og nakkesmerter.

Da dreier det seg da om konflikter rundt hva man gjør og hva noen mener man burde gjort, mellom ulike beskjeder fra ulike personer eller mellom arbeidsoppgaver man blir tildelt og egne verdier, forklarer Aftenposten.

Undersøkelsen konkluderer med at sykdomsfraværet på grunn av nakkesmerter går ned hvis medarbeiderne

får bestemme mer av innholdet i arbeidsdagen selv. Det er særlig viktig at arbeidsinnholdet organiseres slik at de ansatte unngår krysspess, sier Knardahl.

Dermed er det engelske uttrykket «a pain in the neck» definert en gang for alle. Dette er en ubehagelig smerte som kan ødelegge livet for de fleste av oss, og opphavet er altså sjefen!

Skattebetalerforeningen

Fagdager i Oslo og Bergen Oslo 28. og 29. september, Bergen 26. og 27. oktober

Skattebetalerforeningen arrangerer Fagdager i Oslo og Bergen for første gang. Fagdageinnholdet inneholder våre mest etterspurte kurs, og du kan velge å delta på hele arrangementet, eller kun delta på de temaene som interesserer deg mest. Valget er ditt.

Day 1:

Vanlige spørsmål – skatt og arveavgift (Modul 1)

Oslo: Tirsdag 28. september *kl. 9.00 - 11.30*

Bergen: Tirsdag 26. oktober *kl. 9.00 - 11.30*

Kursinnhold: Kurset gir deg svar på praktiske og aktuelle skatte- og avgiftsspørsmål - blant annet fritaksmetoden, lån fra foreldre til barn, representasjon og bil.

Oppdatering:

- **For autoriserte regnskapsførere:** 2 timer skatte- og avgiftsrett, 1 time rettslære
- **For revisorer:** 2 timer skatterett, 1 time annet
- **For advokater:** 3 timer oppdatering

Forelesere: Rådgiverne i Skattebetalerforeningen.

Bruk av regnskapstall (Modul 2)

Oslo: Tirsdag 28. september *kl. 12.30 - 15.00*

Bergen: Tirsdag 26. oktober *kl. 12.30 - 15.00*

Kursinnhold: Hvordan gi kunden en merverdi av regnskapsføringen gjennom gode analyser av regnskapet og bruk av prosjektregnskap og/eller avdelingsregnskap.

Oppdatering:

- **For autoriserte regnskapsførere:** 2 timer finansregnskap, 1 time RF/GRFS
- **For revisorer:** 2 timer regnskap, 1 time etikk
- **For advokater:** 3 timer oppdatering

Forelesere: Statsautorisert revisor Ståle Lorås, Inter revisjon AS.

Skattefrie inntekter bolig (Modul 3)

Oslo: Tirsdag 28. september *kl. 12.30 - 15.00*

Bergen: Tirsdag 26. oktober *kl. 12.30 - 15.00*

Kursinnhold: Kurset tar for seg optimal skattetilpasning ved utleie og salg - egen bolig, pendlerbolig og fritidseiendom.

Oppdatering:

- **For autoriserte regnskapsførere:** 3 timer skatte- og avgiftsrett
- **For revisorer:** 3 timer skatterett
- **For advokater:** 3 timer oppdatering

Forelesere: Rådgiverne i Skattebetalerforeningen.

Day 2:

Vanlige spørsmål – merverdiavgift (Modul 4)

Oslo: Onsdag 29. september *kl. 09.00 - 11.30*

Bergen: Onsdag 27. oktober *kl. 09.00 - 11.30*

Kursinnhold: Fradrag for kostnader til bil og telefon, utleie av fritidseiendom, avgiftsrefusjon ved tap på fordringer, næringsvirksomhet - når kan en virksomhet slettes av skattekontoret?

Oppdatering:

- **For autoriserte regnskapsførere:** 3 timer skatte- og avgiftsrett
- **For revisorer:** 3 timer skatterett
- **For advokater:** 3 timer oppdatering

Forelesere: Avgiftsrådgiver Hilde Alvsåker, Skattebetalerforeningen.

Verdsettelse av fast eiendom (Modul 5)

Oslo: Onsdag 29. september *kl. 12.30 - 15.00*

Bergen: Onsdag 27. oktober *kl. 12.30 - 15.00*

Kursinnhold: Gjennomgang av endrede regler for verdsettelse av boliger og næringseiendom i Norge. Aktuelle spørsmål, blant annet kombinasjon av bolig- og næringseiendom. Problemstillinger knyttet til investering i fast eiendom i utlandet.

Oppdatering:

- **For autoriserte regnskapsførere:** 3 timer skatte- og avgiftsrett
- **For revisorer:** 3 timer skatterett
- **For advokater:** 3 timer oppdatering

Forelesere: Rådgiverne i Skattebetalerforeningen.

NUF eller AS (Modul 6)

Oslo: Onsdag 29. september *kl. 12.30 - 15.00*

Bergen: Onsdag 27. oktober *kl. 12.30 - 15.00*

Kursinnhold: Hvorfor velge NUF eller AS?

Praktisk gjennomgang av selskapsrett, formelle plikter, skatt og avgift.

Oppdatering:

- **For autoriserte regnskapsførere:** 1 time skatte- og avgiftsrett, 2 timer rettslære
- **For revisorer:** 1 time skatterett, 2 timer annet
- **For advokater:** 3 timer oppdatering

Forelesere: Rådgiverne i Skattebetalerforeningen

Priser

Fagdager

Medlemmer: kr 1700,- per modul

Øvrige: kr 1900,- per modul

Meld deg på flere moduler og få kr 200,- i rabatt per modul.

For mer informasjon og påmelding:

www.skatt.no